

Aan: Deelnemers leveringsovereenkomst gas 2019-2022 en deelnemers aanbesteding leveringsovereenkomst gas 2023-2024

Van: Jos Schreijen

CC:

Datum: 4 maart 2022

Betreft: Leveringsovereenkomst Gazprom 2019-2022 en aanbesteding 2023-2024

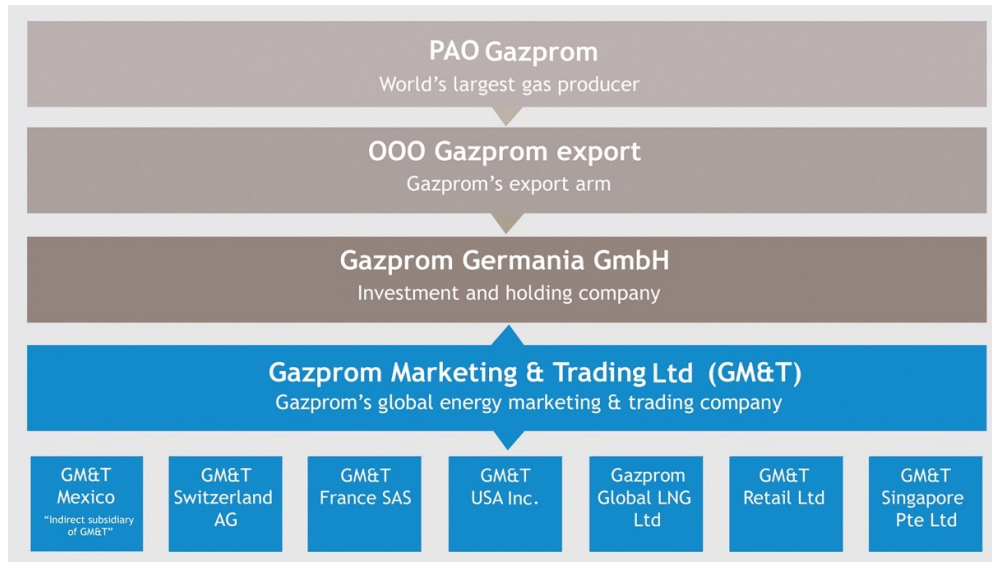
De Noord- en Midden-Limburgse gemeenten en een aantal andere partijen hebben voor de levering van gas een overeenkomst met Gazprom Energy. Deze overeenkomst eindigt op 1.1.2023 om 06:00 uur. Voor het sluiten van een nieuwe overeenkomst met een aanbieder (leveringsjaren 2023 en 2024 plus 4 optie jaren) zijn wij in 2021 gestart met de voorbereiding van de Europese aanbesteding daarvan. De daadwerkelijke aanbesteding is op 26 januari 2022 is gestart en sluit op 9 maart 15:15 uur aanstaande.

Deelnemende leden wensen geïnformeerd te worden over de mogelijkheden de huidige leveringsovereenkomst met Gazprom Energy te beëindigen en de mogelijkheid Gazprom Energy te weren als inschrijver bij de lopende aanbesteding. In dit memo zal ik daar nader op in gaan.

Wie is Gazprom Energy?

Gazprom Energy Nederland is de huidige contractpartner voor de levering van gas. Gazprom Energy valt onder Gazprom Marketing & Trading Retail Ltd. Onder deze entiteit hebben ze ingeschreven op de Europese aanbesteding voor de levering van gas.

Tot 2004 had de Russische overheid een aandeel van 38,37% in het bedrijf PAO Gazprom en een meerderheid in de raad van bestuur. Vanaf 2005 heeft de Russische overheid iets meer dan de helft van alle aandelen in handen. Buitenlandse aandeelhouders mogen maximaal 35% van de aandelen Gazprom bezitten.

(In bovenstaand plaatje staat Gazprom Nederland niet vermeld, maar ze vallen ook onder Gazprom Marketing & Trading Ltd)

Waarom doen we zaken met Gazprom Energy?

Gemeenten besteden hun energiecontracten Europees aan en zijn daarbij gehouden aan de wettelijke kaders die daarvoor gelden. Gazprom Energy is een van de partijen in Nederland die inschrijft op Europese aanbestedingen. Uit recente publicatie blijkt dat zij meer dan 100 gemeenten als klant hebben. Binnen de wettelijke kaders was de inschrijving van Gazprom op het leveringscontract 2019-2022 rechtmatig en de beste inschrijving. Anders dan in publicaties wordt gezegd over het stunen met lage prijzen door Gazprom, was het verschil destijds met de tweede inschrijver minimaal.

Kunnen de afnemers de lopende overeenkomst opzeggen?

In de leveringsovereenkomst met Gazprom staan geen bepalingen die direct toepasbaar zijn op de ontstane situatie en waarop een beroep zou kunnen worden gedaan bij een opzegging. Een eenzijdige opzegging van de overeenkomst brengt dan ook risico's met zich mee.

Over het juridische risico wordt verschillend gedacht. Enerzijds kan naleving juridisch afgedwongen worden en kan er sprake kan zijn van een af te dwingen schadevergoeding. Anderzijds zijn er ook geluiden dat opzegging vanwege onvoorzienbare omstandigheden mogelijk zou zijn. Hoe dan ook is daarbij een gang naar de rechter waarschijnlijk en heeft deze het laatste woord!

Een variant daarop is de gewenste ontbinding van de overeenkomst voor te leggen aan de rechter.

Wat zijn de consequenties?

De financiële gevolgen voor deelnemende leden zijn te berekenen. Op basis van de gecontracteerde volume (2,5 miljoen m³) voor het collectief ICZ en de gecontracteerde prijs (0,38 excl. opslag leverancier) voor 2022, de dagprijs voor gas van 3 maart 2022 en opzegging per 19 april 2022 kan navolgende indicatieve rekensom gemaakt worden:

Inkooppositie 2022	70% van 2,5 miljoen m ³ x € 0,38/m ³ =	€ 665.000,00
Groothandelsprijs op 25/2/2022	70% van 2,5 miljoen m ³ x € 1,65/m ³ =	€ 2.887.500,00

Meerkosten voor het collectief		€ 2.222.500,00

Op basis van deze rekensom kan ook berekend worden dat Gazprom bij het vrijvallen van de ICZ-inkooppositie en verkoop daarvan door Gazprom tegen de huidige groothandelsprijs tot een positief resultaat zal leiden voor Gazprom. Op basis van de groothandelsprijs van 3 maart is dit resultaat + € 2.887.500,00!

Gazprom heeft contractueel recht op een vergoeding voor haar dienstverlening. Deze vergoeding is een opslag op van 0,034/m³. Bij directe opzegging loopt Gazprom een vergoeding mis van 1.75 miljoen m³ x 0,034 = € 59.500,00.

Zoals gesteld in het artikel 'opzeggen Gazprom-contracten spekt onbedoeld Russische staatskas' (Follow The Money d.d. 3 maart 16:00) is opzeggen niet altijd beter en 'kunnen gemeenten die zo min mogelijk willen bijdragen aan de Russische oorlogskas beter aan hun huidige Gazprom-contract vasthouden.'

Bij bovenstaande berekening van financiële risico's is de prijsontwikkeling van de VER-prijzen (ter compensatie van de CO₂-uitstoot buiten beschouwing gelaten omdat de impact daarvan gering is.

Door de extreme volatiliteit is de risicobeleving van leveranciers veranderd. Extreme volatiliteit is niet in te prijzen in risicopremies en in geldigheid van deze premies. Dit zorgt voor veel hogere opslagen van leveranciers en het niet willen uitbrengen van offertes. Het per direct opzeggen van de overeenkomst met Gazprom veronderstelt een liquide markt met veel concurrentie, waarbij het eenvoudig is om op korte termijn een andere leverancier te vinden. Dat is momenteel niet het geval. Daardoor bestaat een reële mogelijkheid dat een directe beëindiging van de overeenkomst met Gazprom kan leiden tot het afsluiten van de gasaansluitingen bij het ontbreken van een nieuwe leverancier. De regionale netbeheerder controleert of er op iedere aansluiting een leverancier bekend

is om zo de gratis levering van gas te voorkomen. Als er geen leverancier bekend is op een aansluiting zal deze aansluiting worden afgesloten.

Wat betekent dit voor de lopende Europese aanbesteding?

Op woensdag 9 maart 2022 sluit de inschrijftermijn van de Europese aanbesteding Leveringsovereenkomst Gas 2023-2024 (+ 4 optie jaren). Zoals bovenstaand aangegeven kunnen de huidige omstandigheden ertoe leiden dat er geen offertes uitgebracht worden en er ook geen inschrijvingen op aanbestedingen gedaan worden. Voor wat betreft Gazprom is de verwachting dat zij geen inschrijving zullen doen. Dit naar aanleiding van de door hen gestelde vragen en gedane voorstellen waaraan wij niet tegemoet zijn gekomen Gazprom heeft daarbij aangegeven alsdan af te zullen zien van inschrijving.

Samenvatting

T.a.v. de leveringsovereenkomsten:

1. De leveringsovereenkomst kent geen bepalingen op basis waarvan deze opgezegd kan worden onder de huidige omstandigheden.
2. Eenzijdige opzegging kent het juridische risico dat de opzegging aangevochten zal worden en er sprake kan zijn van schadeplichtigheid.
3. Opzegging zal leiden tot hogere leveringskosten bij afnemers.
4. Gazprom verdient aan de opzegging van contracten.
5. In de huidige zeer volatiele markt is het risico reëel dat er geen tijdelijk contract tot 1.1.2023 gesloten kan worden waardoor aansluitingen afgesloten kunnen worden.

T.a.v. de lopende aanbesteding:

5. In de huidige markt is het risico reëel dat er geen inschrijvingen gedaan worden op de leveringsovereenkomst gas¹, door Gazprom of anderen.²

Bij de keuze over het opzeggen van de overeenkomst met Gazprom (1) doen leden er goed aan vooraleerst te onderzoeken of zij een overeenkomst met een nieuwe leverancier (5) kunnen sluiten. Daarnaast dienen leden zich bewust te zijn van de financiële consequenties (2,3 en 4).

11 Maart zal ik alle deelnemers informeren over de inschrijvingen op de lopende aanbesteding (6).

¹ Dit risico is ook aanwezig voor de leveringsovereenkomst Elektriciteit

² Op 9 maart 2022 sluit de inschrijvingstermijn!

Wat doet het Inkoopcentrum verder nog?

Wij laten op dit een juridisch advies uitwerken door Meulenkamp Advocaten over de mogelijkheid de leveringen door Gazprom in stand te houden en de gefactureerde kosten daarover op een g-rekening te storten zodat er geen gelden naar Rusland stromen. Over deze optie informeer ik iedereen 11 maart aanstaande.

Tenslotte!

Dit memo is geschreven op basis van de huidige situatie en maatregelen tegen Russische bedrijven. Door veranderende omstandigheden en nieuwe maatregelen kan de informatie op enig moment (geheel of deels) achterhaald worden. Zodra daar sprake van is volgt een update.